

Noorsootöö Põltsamaa vallas 2018 - Noorsootöö korralduse mudel

1. Olemasoleva olukorra analüüs

Noorte arv: 7 – 12a 578; 13 – 19a 702; 20 – 26a 873; kokku 2153 (01.10.17)

Maaomavalitsus tõmbekeskusega

Mis on olemas, mis toimib	Mis on puudu, kitsaskohad
- Noorte- ja elukestva õppe keskus Põltsamaa linnas NÜ Juventus eestvedamisel, avatud E-R 13-19 5 töötajat: 3 noorsootöötajat osalise koormusega, sh MONO ja Tugila spetsialist; lisaks 2 Tugila spetsialisti - Noorte Tugila, tegeletakse NEET noortega - Avatud noorsootöövõimalused külaseltside juures; MONO - Huvijuhid koolides (7 in) - Ennetus- ja nõustamistegevus, tugispetsialistid - Iga-aastane HUVitegevuse Mess - Kokku u 140 võimlaust huvihariduses ja huvitegevuses osalemiseks Huvitegevus koolides (huvijuhid, trenerid), külaseltsides, rahvamajades, spordiklubides, MTÜ,jne - Erinevad võimalused vaba aja veetmiseks: Ekstreemspordihuvilistele Skatepark okt 2018, alates 2019 kevadest tõukerattatreennid Mänguväljakud, Terviserajad, Discgolfi väljakud, Väipinksilauad, Madal-seiklusrada, Spordikeskused - Huvikoolid: Muusikakool, Spordikool, Kunstikool - Noorteorganisatsioonid: 4H, T.O.R.E. Kodutütred ja Noorkotkad, Kaitseliit - Koguduste noorsootöö - Tunnustamisüritus noortele ja noorosotöötajatele - Koostöö toimib erinevatel tasanditel sh olemasolevate vahendite jagamine Kultuurikeskus +kool Raamatukogu+kool Huvikoolid+kool - Formaalse ja mitteformaalse õppe lõimimine vähesel määral - Noortealagatused – projektid, üritused, heategevus - Võimalused teadmiste ja oskuste proovilepanemiseks ja esitlemiseks: võistlused, kontserdid, näitused, etendused - Välitegevusi soodustav keskkond (loodus) - Vabatahtliku tegevuse võimalused (abiks üritustel , heategevuskampaaniad,Toidupank) - KTG projekt – loodud uusi võimalusi - Koostöö organisatsioonidega (ENTK, ENL, EANK)	- Noorsootööalane dokumentatsioon: huvihariduse ja huvitegevuse taotlemise kord, tunnustami/motivatsioonissüsteem; - Professionaalse tööjõu puudus sh tugispetsialistid - Noorsootöötajate ületöötamise - Madal palk, riiklikult väga erinev ja reguleerimata sh puhkuse pikkus. - Varem pole OV tasandil eraldi noorsootööga süsteemselt tegeletud, noorsootöö ei ole olnud prioriteetne valdkond - Puudub järjepidev koostöö noorsootöövaldkonna tegijate vahel - Vähene koostöö Noortekeskus+kool - Noortetuba valla teistes suuremates piirkondades (Pisisaare/pajusi, Adavere, Lustivere, Puurmani, Esku) - Noorte osaluskogu puudumine, noorte vähene kaasamine, arvamuse küsimine - Noorte kaasamine vähene valla sündmuste korraldamisel jm küsimustes - Noorelt noorele liin ei toimi hästi - Ühistranspordivõimalused pole piisavalt kättesaadavad ja vajadustele vastav - Olemasolevate vahendite jagamine ei toimi erinevate asutsute vahel - Formaalse - ja mitteformaalse õppe lõimimine vähene - Rahvusvaheline noorosotöö puudub - Puuduvad või on vähe mitmesuguseid huvirnge: akrobaatika, võitluskunstid (judo, karate), - Võimaluste vähesus LTT valdkonnas nt tehnika - Vähe suunatud tegevust poistele - Linna- ja projektilaagrite vähesus - Töömaleva puudumine - Noortele töökohtade vähesus - Lastelaagrid on kallid - Toetav kodu, perekond puudub, passivsed lapsevanemad - Noorsootöö kommunikeerimine vähene: - noortevaldkonna sh noortekeskuse tegevus ei ole piisavalt nähtav, edulood ei paista välja; - noorsootöö olulisus ei ole selge, sellest ei saada ühiselt aru, noorosotöö ei ole alati mõtestatud - Valdkonna sees on segadust, kuhu „klanni“ kuulutakse

Mis on olemas, mis toimib	Mis on puudu, kitsaskohad
- Põltsamaa VV haridus- ja kultuuriosakond: 4 inimest sh noorsootööspsialist - Noorsootöö valdkonna ümarlaud - Noorte osaluskogu loomine käivitatud, põhimäärus koostamisel. - Infoplatvorm noortele suunatud infoga noortekas.ee - Info Põltsamaa valla kodulehel Noorsootöö alamleht; Info levitamine ka Põltsamaa valla FB lehe ja koolide e-õppesüsteemide kaudu - Huvihariduse – ja huvitegevuse riiklik rahastamine, tagatud võrdsed võimalused - Arengukavas on noorsootöö osa, kaastud kogukonda - Noorsootöö kvaliteedihindamine 2016 - Tugiteenuseid osutavad organisatsioonid – Töötukassa, Rajaleidja,... - Rahalised ressursid, projektid	- Noored on ülekülvaud, kõik korraldatud - Füüsiline kontakt, sotsialiseerumine puudulik - Suvel 1 kuu noortekeskus suletud - Vanusegrupp 20-26 raske kaasata, puuduvad andmed - Pole piisavalt huvitavat tegevust 16+ ja 18+ - Konkurents noorte pärast - Noorte suur õppekoormus, kodutööde rohkus või mitteõukohasus - Noorsootöö vajalikkuse pidev tõestamine on väsitav - Puuetega noorte vähene kaasamine - Rahuloluuringute mitteregulaarsus - Rahaliste ressursside vähesus, projektipõhisus

Noored viibivad erinevates kohtades – kool, skatepark, bussijaam, suvel rand, noortekas, kool, huvikool, huviringis, rahvamaja, seltsimaja, kodu, sõprade juures, väljas, mahajäetud hooned, kauplus

2. Noorte püüdlused, vajadused, soovid

Mida vajab noor	Mida on noorel vaja, millist ettevalmistust vajab
- Toetav kodu ja perekond - Sõbrad - Kuuluvusvajadus, mõttekaaslased - Toetav ja mõistev kogukond - Kvaliteetne ja turvaline elukeskkond - Eeskuju - Piirid ja väärtused - Enesearedamise võimalused (individuaalne areng) - Iseseisvuse võimaldamine - Reaalse töö tegemise võimalused - Mõistmine - Kuulamine - Kaasamine - Tunnustamine/ motiveerimine/väärtustamine - Võimestamine - Kogenemiskohad nt noortekeskus - Väljaelamisvõimalused, meelelahutus	- Suhtlemise ja eneseväljendamise oskus - Julgust arvamust avaldada - Enesekindlus, usku iseendasse - Vastutustunne, soov võtta vastutsut - Kohanemisvõime, muutusteks valmisolek - Loovus ja tööharjumus - Oskus kasutada olemasolevaid võimalusi uute väärtuste loomiseks (nt Internet, telefon) - Ettevõtlikkus ja omaalgatus - Meeskonnatöö oskus, teistega arvestamine - Keskendumisvõime - Kohusetunne - Kogemused erienvatest valdkondadest - Info otsimis- ja selekteerimisoskus - Võõrkeelte oskus - Eesmärkide seadmine, unistused - Pingete ja konfliktidega toimetulek (stressikoormus, keerulised in-d) - Õppimisoskus - Oluliste asjadega kursis olemine - Tervisekirjaoskus (enda eest hoolitsemine) - Iseseisvus/ toimetulek, sotsiaalsed oskused - Tänuikkus, õnnelik olemise kunst - Mugavusstsoonist väljumise soov ja oskus

3. Visioon – kuhu tahame jõuda noorsootöös ja noorsootööga

„Põltsamaa valla noortel on nende vajadustest ja huvidest lähtuvad mitmekülgsed võimalused enesesearenguks ja -teostuseks ning kogukonna arengus osalemiseks läbi väärtustatud, koostööl põhineva ja mõtestatud noorsootöö.“

Mida ootavad erinevad osapooled

- Et noor oleks kuskil keegi, aktsepteeritud, oodatud
- Noored on kaasatud otsustusprotsessidesse, noorte arvamus on oluline
- Igal noorel on võimalus eneseteostamiseks, on loodud erinevad tingimused.
- Et säiliks praegune huvihariduse- ja tegevuse võrk ja rahastus
- Noore aeg oleks väärtustatud
- Piisavalt mõtestatud tegevusi ja võimalusi noortele
- Teha noorsootööd noortele koos noortega, noored on kaasatud aktiivselt kogukonda
- Kokku leppida, mis on (kvaliteetne) noorsootöö
- Et oleks piisavalt spetsialiste ja juhendajaid, noorsootöötajaid
- Majast olulisem on noorsootöötaja
- Noorsootöö õues – väärtuslikuks
- Noortel oleksid õiged väärtushinnangud
- Et noored tuleksid kodukohta tagasi
- Et noored panustaksid kogukonda, kogukond kaasaks noori
- Vähem õigusrikkumisi ja enesehävitamist
- Mitteformaalses õppes omandatud oskuste tunnistamine
- Täisväärtuslik kodanik; aktiivne ja laia silmaringiga ühiskonna liige
- Noortel on tööharjumus, vastutustunne
- Noored on ühiskondlikult aktiivsed; noored viivad elu edasi
- Noored arvestavad teistega
- Noor saab endaga hakkama; terve, elujõuline, enesekindel noor
- Tõhus informeerimine, infoliikumine
- Meil on vaimselt terved ja motiveeritud noored
- Noorsootöö oleks väärtustatud - teadvustamine, toetamine ja tunnustamine
- Koostöö erinevate org-de ja inimeste vahel, kes tegutsevad ühise eesmärgi nimel noorest lähtuvalt.

4. Meie lähtekoht noortele ja noorsootööle

Noorsootöö tulemus, mida pakub noorsootöö	Millist väärtust loob noorsootöö / mõju
• Mitmekülgsed võimalused erinevates keskkondades erililmeiste juhendajatega • Noorel on võimalus kaasa rääkida tema elu puudutavates otsustes, sh osaluskogud • Oluliste väärtuste kujundamine (kodaniku-tunne, tolerantsus) • Noored saavad mitmesuguseid kogemusi erinevates valdkondades – nt vabatahtlik töö ürituste korraldamisel; omaalgatuste elluviimine; osalemine huvihariduses ja huvitegevuses; • Individuaalsel tasandil saab muuta/ mõjutada noore oskusi, teadmisi, käitumist ja hoiakud. • Paranevad suhtlemisoskused ja meeskonnatöö oskused • Noored omandavad planeerimis- ja praktilisi oskusi.	• Noor tunneb end vajaliku ja olulisena, mis tõstab tema enesehinnangut. • Saadud kogemused ja teadmised aitavad paremini iseseisvalt elus hakkama saada ja toime tulla • Noor on konkurentsivõimelisem ja saab paremini hakkama tööelus • Noor on enam rahul oma eluga. • Meeskonnatöös osalemine läbi on rahuldatud kuuluvusvajadus. • Noore individuaalne areng viib grupis tegutsemiseni ning need kaks kokku aitavad panustada kogukonna tegevustesse. • Noored julgevad vastutust võtta, saavad paremini hakkama grupis töötades ja tagatud on kogukonna jätkusuutlik areng. • Noor on iseseisev ja vastutusvõimeline kodanik. • Õnnelik noor

Noorsootöö tulemus, mida pakub noorsootöö	Millist väärtust loob noorsootöö / mõju
- Noorsootöö võimestab noori tema valikutes, märgatakse tema tugevusi, soove, vajadusi - läbi noorsootöö saavad noored rohkem panustada kogkonda, muuta neid ümbritsevat keskkonda, neil on eneseteostamise võimalused - Noor saab tunnustust, kui ta pole seda saanud nt kodust või koolist - Noored saavad teha päris asju ja omamoodi, arendada loovust - Noor on leidnud läbi nõustamise edasiõppimise võimaluse või töökoha. - Noorsootöö kaudu jõuab rohkem ressursse noorteni nt rahvusvaheline noorsootöö - Noored on saanud end välja elada, sõpradele esineda, kuulsust koguda	- Noored viivad ellu muutusi, on innovaatilised ja julgevad eksperimenteerida, suudavad loominguliselt probleeme lahendada. - Noored on rohkem hõivatud, hoitud ära negatiivset nt hulkumine, enesehävitus, kuritegevus. Riskikäitumise ennetamine. - Rahulolevad lapsevanemad ja õpetajad, rahulolev kogukond. - Noore väärtushinnangud on muutunud, sõbrad ja kodukoht on neile tähtis, noor tuleb meelsamini kodukohta tagasi. - Vähem töötuid ja abiraha vajajaid. - Suurenenud tööhõivevalmidus ja vähenenud sotsiaalne tõrjutus. - Hooliv ja turvaline keskkond. - Tõhus ja nähtav noorsootöö on tõstnud piirkonna väärtust.

5. Strateegilised sihid, valikud ja eesmärgid

Prioriteetsed sihtgrupid
Noored vanuses 7-26, eraldi vanusegrupid (7-12, 13-19, 20-26) ja konkreetset sihtühmad (nt vähemate võimalustega; tõrjutud; töötud; andekad) Noorsootöötajad (konkreetsed sihtühmad nt huvijuhid, ringijuhid, treenerid) Otsustajad Kooli juhtkond Noortega tegelevad inimesed - õpetajad, külaseltside eestvedajad, teenuse pakkujad Kogukond/Lapsevanemad Meedia/ajakirjanikud
Olulised teemad, millega peab tegelema. Ilma milleta me ei jõua sihile.
- Noorsootööalase dokumentatsiooni väljatöötamine. Põltsamaa valla noorsootöö arengukava. Noort võimestava noorsootöö mudeli loomine ja täiendamine. Noorsootöö kvaliteedi hindamismetoodika väljatöötamine. Tunnustamissüsteemi väljatöötamine (noorte ja noorsootöötajate ja vabatahtlike motiveerimine). Huvihariduse- ja huvitegevuse kava koostamine, taotlemise korra väljatöötamine. - Noorsootöö püsiv rahastus valla eelarves (ka noortevolikogule); lisa ressursside leidmine; huvihariduse ja huvitegevuse riiklik raha. - Noorsootöövaldkonnas koostöö koordineerimine (võrgustikutöö, ümarlaud, koosolekud, ühine list). Noorsootöö ühiste eesmärkide sõnastamine, kuhu soovime jõuda noorsootööga. Käsitleda noort ühtse tervikuna, tegutsetaks ekoos ühise eesmärgi nimel. Ühine arusaama kujundamine. - Süsteemaatiline monitoorimine (Noorsootöö kvaliteedihindamine 2016, 2019, regulaarsed rahulolu-uuringud, tagasiside). Uuringutest selgivate kitsaskohtade lahendamine. - Noorte kaasamine otsustusprotsessidesse (õpilasesinuste mõjususe, osaluskogu käivitamine ja selle töö korraldamine; infotunnid ja arutelud noortega koos valla esindajatega). - Töö erinevate huvigruppidega nt lastevanemate nõustamine.; 20-26a noorte aktiveerimine neile tegvuse pakkumine; Erivajadustega ja tõrjusriskis noorte kaasamine. Noorte vaimse tervise parendamine, sotsiaalsete oskuste ja terviseedenuse programmide toetamine. - Kvaliteetse tugiteenuste parem kättesaadavus (võimalus ühtse juhtimise alla koondada), riskikäitumise ennetamise võrgustikutöö. Ennetustöö. Tugila programm/NEET noored – ESF projekti koostamine lisaraha saamiseks. - Huvihariduse ja -tegevuse arendamine, kättesaadavuse parandamine. Ühistrasnpordi parem korraldus, muutmine vastavalt vajadusele huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavuse parandamiseks. LTT valdkonnas huvihariduse ja huvitegevuse arendamine, positele rohkem võimalusi.

- Noorsootöö kommunikeerimine. Noorsootöö nähtavaks ja mõistetavaks muutmine; noorsootöö olulisuse ja mõju esiletoomine. Noorteinfosüsteemi noortekas.ee täiendamine, teavitamine, info kättesaadavuse parandamine, info noorelt noorele.
- Noorsootöö kvaliteedi tõstmine – piisav spetsialistide olemasolu, ruumide ja vahendite olemasolu, noorsootöötajate eneseareng (profiili koostamine) ja koolitused, rahvusvahelise õprände võimaldamine. Noorsootöötajate palkade motiveerivale tasemele viimine.
- Formaalse ja mitteformaalse õppe lõimimine - mitteformaalses õppes omandatud oskuste tunnistamine.
- Laagrite, malevate ja töövahenduse korraldamine; praktilised tegevused tööharjumuse kujundamiseks. Ettevõtete jt org-de kaasamine.
- Rahvusvahelise noorsootöö arendamine.
- Noorte omaalgatuse ja ettvõtlikkuse toetamine, eakohaste tegevuste pakkumine, huvidest lähtuva tegevuse pakkumine (koos erinevad vanused), noorsootöö viimine ruumist välja erinevatesse keskkondadesse. Põltsamaa valla noortele ühistegevuste korraldamine koos noortega – vallaülesed projektid. Vabatahtliku töö võimaldamine noortele, nende kaasamine ürituste korraldusmeeskonda, kogukonnapraktika võimaldamine.
- Noorsootööalased koostööprojektid valla eestvedamisel (nt Erasmus, Innove)
- Erinevate org-ga koostöö (Rajaleidja, Töötukassa, ENTK, ENL, EANK, ENK, SA Archimedes jne)
- Ettepanek. Põltsamaa Kunsikool – erakooli munitsipaliseerimine, et rhistamine saaks toimuda teiste huvikoolidega ühistel alustel.
- Ettepanek. Huvikoolide liitmine ühtse juhtimise alla nt vabaõppekeskus, dubleerimise vältimine.

Väliskeskonnast tulenevad mõjutajad

Vallavolikogul ja valimisliitude prioriteedid ei hõlma noorsootööd
Euroopa Liidu toetusrahade vähenemine ka noorsootööle
Üldine majandusliku olukorra halvenemine toob kaasa kärped noorsootöös
Perede majandusliku olukord halvenemine
Koostöö ei ole piisav eri valdkondade ja institutsioonide vahel
Valla eri piirkondade ebaühtlane huvi ja kaasatus noorsootöö osas
Noorsootöö spetsialistide vähenemine väärtustamine
Noorte uute riskikäitumis- mudelite ilmsikstulek

6. Väljundid, valdkonnad, keskkonnad, meetodid

Kes ja kus noorsootööd teeb	Noorsootöötaja roll ja vastutus. Mida ootame noorsootöötajalt.
• Noorsootöötaja noortekeskuses • Noor vabatahtlikuna koolis, noortekas jm • Laagrikasvatada, laagrijuht - laagris, malevas • Huvikooli õpetaja huvikoolis • Treener spordikoolis, spordiklubis • Ringi juhendaja – huviringis - koolis, kultuurikeskuses, rahvamajas, külaseltsi • Noorteorganisatsiooni juht – koolis, vabaaja keskkonnas, külaseltsides • Õpetaja – huviringis • Tugispetsialistid noortekas, koolis • Pühapäevakooli juhendaja, noortejuht – kogususe juures • Raamatukogutöötaja raamatukogus • Kogukonna liikmed – bussijuht busiis, müüja kaupluses, tädikesed aknal, külavanem, koristaja koolis, puhvetitadi, administraator spordihoones • Sotsiaaltöötaja, lastekasvatustöötaja • Noorsoopolitsei tänavad, koolides	• Noori suunav ja aitav, toetav ja julgustav • Usaldusisik, mõistev, hea suhtleja ja kuulaja • Noorsootöötaja aitab leida noorel oma koha ühiskonnas e. võimestab noort isiklikul tasandil • Noorte ärgitaja, tegudele suunaja, aktiveerija • Toetab noort tema iseseisvumisel • Arvestab noortega, teeb koostööd • On avatud koostööle ja valmis muutusteks • Peab enesearengut oluliseks, osaleb koolitustel ja rakendab oma töös uuenduslikke meetodeid • Loob noortele võimalusi ja tingimusi • Toetab noortealgatust, abistab vajadusel projekti kirjutamisel ja elluviimisel • Positiivse ellusuhtumisega, loov • Kohanemisvõimeline • Teab, kust abi ja toetust otsida, millise spetsialisti juurde noori suunata, toetub võrgustikule. • MONO – liigub sinna, kus on vajadus avatud noorsootööks, MOKO – töötab seal, kus asuvad noored.

7. Struktuurid/süsteemid ja protsessid

Struktuurid/süsteemid	Protsessid
Koostöö - kes kellega • Noortekeskus ja kool – noorsootöötajad, huvijuhid, õpetajad, tugispetsialistid • Noortekeskus ja noorteorganisatsioonid, KOV, teised noortekeskused, ettevõtted, MTÜd, politsei, Lastekaitse Liit, Töötukassa, lapsevanemad, erinevad rahastusprogrammid, nõustamiskeskused, koolitajad • Huvikool ja kool - formaalse ja mitteformaalse õppe lõimimine • Kool ja politsei, kultuurikeskused, Eesti ANK, teised Eesti koolid, karjäärikeskused, EÕEL, sõpruskoolid • Huvijuht ja ringijuhid – ringitöö toimimine, mõju, tagasiside • Osalusorganisatsioonid, Õpilasesindus, noortevolikogu ja KOV • Noortekeskus, huvihariduse ja huvitegevuse pakkujad ja OV ja noorsootööspetsialist • Riiklikul tasandil erinevad ministeeriumid • OV tasandil erinevad osakonnad ja volikogu komisjonid • Noorsoouurijad, teadlased • Kodanikuühiskond (noorte arvamuste esindajad, MTÜ-d, seltsid) • Noortevaldkonna organisatsioonid Eestis ja teistes riikides • Piirkonna koolid, huvikoolid, keskused ja teised Eesti koolid, huvikoolid, keskused • Noortemalev, noorte projekt- ja püsilaagrid • Noorsootööühingud	Noorsootöö kvaliteedi tagavad • Ühiste eesmärkide sõnastamine • Noorte vajaduste analüüs, noorte olukorra väljaselgitamine Noorte konkurentsivõime suurendamine ja sotsiaalse tõrjutuse vähendamine: • Noore jõustamine, isiksuse arendamine • Noorte tööhõivevalmiduse tõstmine ja tööturul toimetuleku suurendamine, sotsiaalsed jm oskused, teadmised, kogemused • Noorte osaluse ja omaalgatuse toetamine • Õppimise toetamine - mitteformaalse õppe arvestamine • Noorsootöö teenuste kättesaadavuse suurendamine • Elukeskkonna arendamine Noorsootööalaste koolituste korraldamine ja noorsootöö väärtustamine: • Personali arendamine koolituste jm kaudu, • Eneseanalüüs, enesearendamine • Tunnustamine ja väärtustamine Noorsootöö mõju suurendamine, nähtavaks muutmine; sh mainekujundus: • lugude jutustamine, edulood • meedias ja mujal kajastamine Võrgustikutöö arendamine: • Noortekeskuse töötajate ja huvijuhtide kokkusaamised ... • Noorsootöövaldkonna tegijate ümarlaud 3x aastas • Info edastamine listi kaudu Noorsootöö hindamine • Sisend (inimesed, hooned, vahendid...) • Protsess (tööviisid, osalejate rahulolu) • Tulemus, mida on saavutatud, milline muutus on toimunud
Koostöövormid • Koosolekud, arutelud • Koolitused • Seminarid • Õppevisiidid • Kohtumised, kogemustevahetused • Ümarlauad, võrgustikukohtumised • Uuringud, tagasiside, analüüsid • Rahvusvahelised projektid ja partnerid • Suhtlemine erinevate asutustega • Esitlused, ettekanded koolides • Info vahendamine, listid • Supervisioonid • Ühisürituste ja projektide korraldamine • Omavaheline suhtlemine • Suhtlemine avalikkusega, meedia	

8. Tegevuskava – mida peab tegema; millal, kes, kus, kellega, milliste vahenditega

- Noorsootöölase dokumentatsiooni väljatöötamine. Põltsamaa valla noorsootöö arengukava. Noort võimestava noorsootöö mudeli loomine ja täiendamine. Tunnustamissüsteem. - Koostöö ja võrgustiku arendamine. <u>Eesmärk:</u> Noorsootöö osapoolte (KOV, noorteakeskused, koolid, spordiklubid, huvikoolid, noorteorganisatsioonid jne) vahel tehakse süsteemset ja eesmärgistatud koostööd. Koostöö toimib eri tasandil (sh. rahvusvaheline koostöö). Sidemete loomine erinevate organisatsioonide vahel, et suurendada asutuste omavahelist koostööd – koostöökohtumised, ümarlaud (2x aastas, eraldi nt koguduste ümarlaud), koolitused, ühine kalenderplaan; listi loomine ja info jagamine. Aktiivne koostöö sotsiaal-, haridus- ja kultuurivaldkonna vahel, valdkondadeülese koostöö arendamine. - Noorte kaasamine otsustusprotsessidesse. <u>Eesmärk:</u> Loodud on toimiv noortevolikogu; noored osalevad otsustusprotsessides, mis puudutavad nende tegevusi ja heaolu. Osaluskogu töös hoidmine - eelarve, ruumide ja tugiisiku tagamine. Kaasamise ja osalemise koolitused noortele ja valla esindajatele. Omalagatuse toetamine – projektikonkursid, fond. Infotunnid koolides valla arengutest ülevaate andmiseks ja aruteluks (probleemid, vajadused). - Noorsootöö väärtustamine. <u>Eesmärk:</u> Noori ja noortega tegelevaid inimesi tunnustatakse vääriliselt. Noorte ja noorsootöötajate tunnustusüsteemi välja töötamine ja rakendamine. (tegu noor, noor(t)e tegu, särav noorsootöötaja, ühisüritused, aktiivne noorteühendus). Motiveerib tegudele ja tõuseb tulemuslikkus. - Noorsootööteenuste arendamine. <u>Eesmärk:</u> Noorsootöö teenused on mitmekesised ja vastavad sihtgrupi vajadustele ja huvidele ning on kättesaadavad kõigile soovijatele. Pidev noorsootöö monitoorimine, regulaarsete uuringute läbiviimine tagasiside saamiseks ja uute teenuste kujundamiseks; regulaarne noorsootöö kvaliteedi hindamine. Huvihariduse ja huvitegevuse koordineerimine ja arendamine, kitsaskohtade lahendamine. HH ja HT kaardistamine, kava koostamine, taotlemise korra koostamine. Ühistranspordi arendamine. Suurema tähelepanu suunamine erivajadusega ja tõrjutusriskis noorte kaasamisele, huvitegevusele. Rahvusvahelises noorsootöös osalemine. Noorteorgan-de tegevuse laiendamine. Vabatahtlikku töövõimaluste arendamine ja praktilise töökogemuse pakkumine (nt õpilasmalev). Karjäärinõustamise tagamine noortele. Ettevõtlikkuse arendamine. - Noorsootöö kvaliteedi tõstmine. <u>Eesmärk:</u> Noortega töötavad professionaalsed ja motiveeritud inimesed. Noorsootöötajate koolitussüsteemi välja arendamine ja rakendamine - töötajate enesearengu toetamine. Toetava võrgustikusüsteemi loomine, ühisürituste korraldamine noorsootöötajatele. Motivatsioonisüsteemi loomine ja rakendamine (sh noorsootöötajate palkade motiveerivale tasemele viimine). Täiendavate noorsootöötajate palkamine. Noorsootöö rahastuse püsivamaks muutmine valla eelarves.	*Haridus- ja kult. osak. *Noorsootööspetsialist *Hariduskomisjon. *Haridus- ja kult. osak. *Noorsootööspetsialist *Kultuuritööspetsialist *Haridusspetsialist Koostöö: koolitus- ja nõustamisettevõtted *Noorsootööspetsialist. *Vallavalituse liige. Koostöö: ENL, Põltsamaa vallavalitsus, noortegorganisatsioonid noortevolikogu *Haridus- ja kultuuriosak. *Abivallavanem *Hariduskomisjon Koostöö: huvijuhid, noorsootöötajad, NoorteVK, ÕE, asutuste juhid *Haridus- ja kultuuriosak. *Noortega töötavad inimesed, asutused *Abivallavanem *Noortevaldkonna osapooled Koostöö: koolitus- ettevõtted, ENTK, EANK SA Archimedes *Haridus- ja kultuuriosak. *Abivallavanem, * noortega töötavad inimesed, teenust pakkuvad asutused Koostöö: ENTK, *Haridus- ja kultuuriosak.
--	--

- Noorsootöö kommunikeerimine. <u>Eesmärk:</u> Infovahetus on tõhus, teave on hõlpsalt kättesaadav. Info noorsootöö võimalustest jõuab kõigi seda vajavate noorteni. Kogukond ja otsustajad on teadlikud noorsootüüst, selle mõjust ja vajalikkusest. Noorsootöö ja selle mõju nähtavaks muutmine, nt noortekeskuse tegevuse pidev kajastamine kohalikus lehes, artiklite ja reklaami kaudu. - Turvalise ja noore enesearengut toetava keskkonna loomine. <u>Eesmärk:</u> Noorsootööasutused tegutsevad sobivates ruumides ja on ajakohaselt varustatud. Toimib ressursside jagamine. Avalik ruum toetab noorte sisukat ja meeldivat vaba aja veetmist (mänguväljakud, spordirajatised jms). Vald panustab järjepidevalt noorsootöösse ning seda toetavasse taristusse. Erasektori arendab vaba aja teenuste võimalusi.	*Haridus- ja kultuuriosak. *Noorsootööspetsialist *Noorsootöötajad *Noortevolikogu - Koostöö: meediapartnerid *Haridus- ja kultuuriosak. *Abivallavanem, *Arengu- ja planeerim.osak. *ettevõtted
--	--

8. Protseduurid ja regulatsioonid

Noorsootöö seadus, Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus, Noortevaldkonna arengukava, Huvikooli seadus, Noorsootöötaja kutsestandard; Euroopa noortepoliitika Valge raamat. Spetsiifiliselt mõnda noorsootöö valdkonda või noortegruppi puudutavad dokumendid (NEET noored, erivajadustega noored, muukeelsed noored, jne).

<https://entk.ee/noortepoliitika/seadused-oigusaktid/>

Põltsamaa valla arengukava sh noorsootöö valdkond; Põltsamaa valla Huvihariduse ja –tegevuse taotlemise toetamise kord; noorsootöö valdkonnas tegutsevate organisatsioonide arengukava.

Omavalitsuse noorsootöö kirjeldus, selle tulemus, mõju, sisu, eesmärk.

Noorsootöövaldkond kuulub haridus- ja kultuuriosakionna alla ja töö on noorsootööspetsialist. Põltsamaa linnas on Põltsamaa noorte- ja elukestva õppe keskuse, mille tööd koordineerib NÜ Juventu. Hetkel on see Põltsamaa linnas asuv keskus ainus noortekeskus vallas. Tegemist on avatud noortekeskusega, kus toimuvad erinevad tegevused ja pakutakse ka Tugila teenust, lisaks toimib MONO. Ennetus- ja nõustamistegevusega tegeletakse mitmel tasandil (omavalitsus, politsei, koolid). Põltsamaa linnas tegutseb 3 huvikooli. Valla erinevates piirkondades on huvitegevus koondunud koolide juurde, noorsootöö valdkonnas tegelevad ka erinevad institutsioonid (rahvamajad, seltsid, vabaühendused, spordiklubid, organisatsioonid) ja vabatahtlikud.

2016. aastal läbiviidud noorsootöö kvaliteedihindamine ja arengukava koostamise seminaridelt saadud tulemused on aidanud arendada noorsootöö valdkonda ning luua rohkem võimalusi, parandada kättesaadavust ja tõsta noorsootöö kvaliteeti arvestades kogukonna vajadusi. 2018. aasal oli noorsootööle kuluvate vahendite hulk vallaelarvest 4%. Riigi poolt eraldatud huvihariduse ja huvitegevuse toetusega on lahendatud erinevaid kitsaskohti.

Põltsamaa vallas on u 140 võimalust huvihariduses ja huvitegevuses osalemiseks, erinevates piirkondades on olemas mitmesugused võimalused vaba aja veetmiseks. Huviharidusse kaasatud noorte arv oli 2018.a 850. Huvitegevusse kaasatud laste ja noorte arv koguarvust 30,22% (0-6-aastased 5,88%, 7-12-aastased 70%, 13-19-aastased 40%, 20-26-aastased 5%).

Noortele suunatud ürituste arv vallas (väljaspool kooli) 15, noortele suunatud tervisedenduslike ürituste arv 3. Noorteorganisatsioonide töösse kaasatud noorte arv 130. Kolmanda sektori töösse kaasatud noorte arv oli 50 ja vabatahtlikus töös osalenud noorte arv 50. Noortele läbiviidud koolituste arv 10. Rahulolu uuringutest selgus, et huvikoolide, huviringide olemasolu osas rahulolu 70%, noortekeskuste olemasolu ja seisukorra osas rahulolu 37%, noorte huvihariduse ja -tegevuse kättesaadavuse osas rahulolu 44%. Eesmärk : suurenenud noorte kaasatus, noorte rahulolu olemasolevate teenuste ja võimaluste kättesaadavuse ja kvaliteediga on tõusnud.

VISION:

„Põltsamaa valla noortel on nende vajadustest ja huvidest lähtuvad mitmekülgsed võimalused enesearenguks ja -teostuseks ning kogukonna arengus osalemiseks läbi väärtustatud, koostööl põhineva ja mõtestatud noorsootöö.“

Põltsamaa valla noored viivad ellu muutusi, on innovaatilised ja julgevad eksperimenteerida, suudavad loominguliselt probleeme lahendada ja piirkonda arendada ning tõsta kodukoha väärtust.

Millisena kirjeldate omaavalitsuse noorsootööd, selle tulemust, mõjusust, sisu, eesmärki. Sõnastada sloganina mida lubate...

Otsustajatele

Kui vald panustab järjepidevalt noorsootöösse ning seda toetavasse taristusse, siis on noortel enesearengu ja teostuseks rohkem võimalusi ja nad on rohkem hõivatud. Noored on kindlal ajal kindlas kohas ning ära on hoitud negatiivset nt hulkumine, enesehävitus, kuritegevus, ennetatud riskikäitumist.

Osalemine erinevates tegevustes annab noorele kogemusi, oskusi ja teadmisi, mis aitavad paremini iseseisvalt elus hakkama saada ja toime tulla. Suurenenud tööhõivevalmidus ja vähenenud sotsiaalne tõrjutus. Vähem töötuid ja abiraha vajajaid.

Noored tulevad hiljem meelsamini kodukohta tagasi kui nad on saanud panustada kogukonda ja neil on olnud siin head võimalused ning nad on saanud kaasa rääkida ja osaleda otsustusprotsessides, mis puudutavad nende tegevusi ja heaolu. On tagatud kogukonna jätkusuutlik areng.

Tõhus ja nähtav noorsootöö on tõstnud piirkonna väärtust.

Lapsevanematele/kogukonnale

Noorsootöös (huvikoolis, huviringis või noortekeskuse töös) osalemine pakub noorele väga palju erinevaid võimalusi enesearendamiseks. Noor õpib eluks vajalikke oskusi, saab uusi kogemusi ja teadmisi, mis aitavad tal paremini iseseisvalt elus hakkama saada ja toime tulla.

Noortega tegelevad pädevad noorsootöötajad, kes oskavad märgata probleeme, leida lahendusi ning jõustada noori, et noor leiaks endale sobiva ja arendava tegevuse.

Noored on kindlal ajal kindlas kohas ja hoitud; kui noored on hõivatud, siis on vähem enesehävituslikku käitumist ja kuritegevust. Osalemine tegevustes arendab suhtlemisoskust, teistega arevestamist; hoiab eemal nutitelefoniist ning toetab ka koolis hakkamasaamist.

Noortele

Noorsootöös (huvikoolis, huviringis või noortekeskuse töös) osaledes saab koos olla oma sõpradega, mõttekaaslastega ning teha seda, mis tõeliselt huvitab. Huvitegevuses osalemine vähendab stressi ja aitab pingegetega hakkama saada, meeldiva tegevusega tegelemine pakub rõõmu ja teeb õnnelikus!

Noorsootöös on palju võimalusi, et ennast arendada, iseseisvalt või koos teistega tegutseda ning teha midagi oma kodukoha ja kogukonna heaks. Erinevates projektides osaledes saab midagi vajalikku reaalselt ära teha. Osaluskogude kaudu jõuab noorte arvamus otsustajateni ja saab mõjutada noori puudutavaid tegevusi ja heaolu. Rahvusvahelises noorsootöös osalemine võimaldab reisida, arendab silmaringi ning võõrkeeleoskust.

Noorsootöötajad on toetavad ja mõistvad, oskavad noori aidata probleemidele lahendusi leida.